

Dosarul nr. 3ra-693/2020

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (A. Motricală)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihail)

ÎNCHEIERE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ivan Macarenco și Elena Macarenco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ivan Macarenco, Elena Macarenco împotriva Primăriei comunei Pașcani, raionul Criuleni, intervenient accesoriu Vasile Bîtcă privind încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 17 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 decembrie 2017 Ivan Macarenco și Elena Macarenco, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei comunei Pașcani, raionul Criuleni, privind obligarea executării pct.3 al deciziei nr.03/01 din 30 mai 2016 și pct.6 al deciziei nr.05/10 din 09 septembrie 2016 în partea ce ține de instalarea barei la intersecția str.xxxxxxx la înălțimea de 2,20 m, asigurarea accesului la bară și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că la 30 mai 2016, a fost emisă decizia Consiliului com.Paşcani nr.03/01, prin care a fost permisă montarea unei bare mobile de protecție cu înălțimea de 2,20 m la hotarul intersecției str.xxxxxxxxxxx

Au susținut că bara a fost montată de către Mihail Popușoi nu la intersecția str.xxxxx, dar după casa acestuia, fiind astfel blocată calea de acces până la gospodăria lui Mihail Popușoi.

Au menționat că înălțimea barei nu corespunde cerințelor deciziei Consiliului com.Paşcani nr.03/01 din 30 mai 2016 și în realitate este de 0,90 m, ceea ce face imposibil accesul reclamanților la casa lor.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a atras în proces Mihail Popușoi în calitate de intervenient accesoriu de partea pîrîtului (f.d.18, vol.I).

Prin încheierea din 06 martie 2018 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, a fost atras în proces Vasile Bîtcă în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamanților (f.d.37-38, vol.I).

La data de 26 aprilie 2018, Ivan Macarenco și Elena Macarenco au depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care au solicitat, pe lângă cerințele din acțiunea inițială, demolarea barei de protecție instalată ilegal de Mihail Popușoi (f.d.74-75, vol.I).

În motivarea cererii suplimentare reclamanții au indicat că le este lezat dreptul lor la liberă circulație.

Au precizat că în procesul examinării cauzei, au suportat cheltuieli de judecată în sumă de 4000 de lei care solicită să fie încasați din contul pîrîtei.

Au solicitat Ivan Macarenco și Elena Macarenco, obligarea Primăriei com.Paşcani r-nul Criuleni să execute pct.3 al deciziei nr.03/01 din 30 mai 2016 și pct.6 al deciziei nr.05/10 din 09 septembrie 2016 în partea ce ține de instalarea barei la intersecția str.xxxxxx la înălțimea de 2,20 m, asigurarea accesului la bară, demolarea barei de protecție instalată ilegal de Mihail Popușoi și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, corectată prin încheierea din 06 iulie 2018, s-a admis acțiunea depusă de Ivan Macarenco și Elena Macarenco.

A fost obligată Primăria com.Paşcani să execute pct.3 al deciziei nr.03/01 din 30 mai 2016 și pct.6 al deciziei nr.05/10 din 09 septembrie 2016 în partea ce ține de instalarea barei la intersecția str.xxxxxx la înălțimea de 2,20 m cu asigurarea accesului la această bară.

S-a pus în seama Primăriei com.Paşcani obligația să înlăture impedimentele abuzive din partea lui Mihail Popușoi, create prin montarea barei cu abateri de la prevederile deciziei nr.03/01 din 30 mai 2016 și deciziei nr.05/10 din 09 septembrie 2016, cu demolarea barei instalate cu derogări.

S-a încasat din contul Primăriei com.Paşcani în beneficiul reclamanților Ivan Macarenco și Elena Macarenco, cheltuielile de judecată pentru asistența juridică acordată și cheltuieli de transport, în sumă totală de 3407,02 de lei (f.d.104, 110, 111-114, vol.I).

Prin decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Primăria com.Paşcani, r-nul Criuleni și s-a casat integral hotărârea Judecătorei Criuleni, sediul Central din 05 iunie 2018, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d.181, 182-189, vol.I).

Prin încheierea din 20 februarie 2019 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, a fost atras în proces în calitate de copîrît, Popușoi Mihail (f.d.215, vol.I).

Ulterior, pe parcursul judecării cauzei, Ivan Macarenco și Elena Macarenco au depus o cerere de chemare în judecată concretizată, prin care au solicitat obligarea Primăriei com.Paşcani r-nul Criuleni să execute pct.3, 4 și 5 al deciziei nr.03/01 din 30 mai 2016 cu modificările stabilite prin decizia nr.05/10 din 09 septembrie 2016 și decizia nr.07/16 din 06 noiembrie 2016 și pct. 5, 6 din ultima decizie în partea ce ține de instalarea barei de protecție cu înălțimea de 2,20 m la hotarul intersecției str.xxxxx, obligarea pîrîtilui Mihail Popușoi și Primăria com.Paşcani se demonteze/demoleze bara mobilă de 0,90 m instalată pe str.xxxxx, în mod ilegal contrar deciziilor nr.03/01 din 30 mai 2016, nr.05/10 din 09 septembrie 2016 și decizia nr.07/16 din 06 noiembrie

2016 și încasarea în mod solidar din contul pîrîților Mihail Pușoi și Primăria com.Pășcani a cheltuielilor de judecată (f.d.220-227, vol. I).

La 28 februarie 2019, Ivan Macarenco și Elena Macarenco au depus o cerere de chemare în judecată suplimentar, prin care au solicitat încasarea de la Popușoi Mihail în beneficiul lui Ivan Macarenco prejudiciul moral în mărime de 25 000 de lei, încasarea de la Popușoi Mihail în beneficiul Elenei Macarenco prejudiciul moral în mărime de 25 000 de lei (f.d.228-229, vol.I).

La 02 mai 2019 Ivan Macarenco și Elena Macarenco au depus o cerere de chemare în judecată concretizată, prin care au solicitat constatarea ilegalității instalării barei mobile de 0,90 m pe str.xxxxxxxx de către pîrîtul Mihail Popușoi; obligarea pîrîtului Mihail Popușoi și Primăria com.Pășcani se demonteze/demoleze bara mobilă de 0,90 m instalată pe str.xxxxxx, în mod ilegal contrar deciziilor nr.03/01 din 30 mai 2016, nr.05/10 din 09 septembrie 2016 și decizia nr.07/16 din 06 noiembrie 2016, acte la moment deja abrogate prin decizia Consiliului comunal Pășcani nr.01/10 din 29.03.2019; încasarea în mod solidar din contul pîrîților Mihail Pușoi și Primăria com.Pășcani a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma neexecutării în termen a actelor administrative cît și a cheltuielilor de judecată (f.d.4-7, vol. II).

La 05 mai 2019 Ivan Macarenco și Elena Macarenco au depus o cerere de chemare în judecată concretizată, prin care au solicitat încasarea cheltuielilor de judecată de la pîrîții Mihail Popușoi și Primăria com.Pășcani; încasarea de la Popușoi Mihail în beneficiul lui Ivan Macarenco prejudiciul moral în mărime de 25 000 de lei; încasarea de la Popușoi Mihail în beneficiul Elenei Macarenco prejudiciul moral în mărime de 25 000 de lei (f.d.228-229, vol.I).

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, corectată prin încheierea din 11 iulie 2019, au fost separate din prezenta cauză de contencios administrativ pretențiile de drept civil formulate de Elena Macarenco și Ivan Macarenco împotriva lui Mihail Popușoi, intervenient accesoriu Vasile Bîtcă cu privire la constatarea ilegalității instalării barei mobile și încasarea prejudiciului moral cauzat.

S-a transmis cauza referitor la pretențiile de drept civil secției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Criuleni pentru a fi organizată redistribuirea în mod aleatoriu, prin intermediul programului informațional automatizat de gestionare a dosarelor, unui alt judecător competent pentru examinarea cauzelor civile (f.d.76, 78-79, vol.II).

La 05 august 2019 reclamantii Ivan Macarenco și Elena Macarenco prin cererea concretizată au solicitat încasarea de la Primăria com.Pășcani în beneficiul lui Ivan Macarenco a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma neexecutării în termen a actelor administrative; încasarea de la Primăria com.Pășcani în beneficiul Elenei Macarenco a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma neexecutării în termen a actelor administrative cît și încasarea de la Primăria com.Pășcani în beneficiul reclamantilor a cheltuielilor de judecată suportate (f.d.89-90, vol. II).

Prin hotărârea din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Macarenco și Elena Macarenco împotriva Primăriei com.Pășcani raionul Criuleni cu privire la încasarea prejudiciului moral a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Ivan Macarenco și Elena

Macarenco în termenul stabilit au declarat apel împotriva hotărârii din 04 septembrie 2019 a Judecătoria Criuleni, sediul Central.

Prin decizia din 17 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ivan Macarenco și Elena Macarenco împotriva hotărârii Judecătoria Criuleni, sediul Central din 04 septembrie 2019, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Macarenco și Elena Macarenco împotriva Primăriei com.Pășcani, raionul Criuleni, intervenient accesoriu Bîtcă Vasile cu privire la încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că, că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, fiind adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei.

Colegiul civil a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe că în conformitate cu normele de drept, prejudiciul moral se repară dacă acesta a fost cauzat cu vinovăție ca efect al actului administrativ ilegal, sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile, ceea ce la caz nu s-a stabilit.

Totodată instanța de apel a reținut că în speță nu sunt întrunite temeiurile angajării răspunderii Primăriei com.Pășcani r-nul Criuleni, ori acțiunea de instalare a barierei mobile care le-a restricționat reclamanților accesul transportului la domiciliul, în ședință s-a stabilit că nu a fost săvârșită de către pîrîtă, respectiv lipsește legătura cauzală.

S-au respins ca neîntemeiate afirmațiile apelanților precum că, instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în cauză și a interpretat eronat legea, or vinovăția Primăriei s. Pășcani r-1 Criuleni a fost recunoscută prin faptul că au primit o nouă Decizie nr. 01/10 din 29.03.2019, prin care s-au abrogat deciziile din anul 2016, prin ce au recunoscut ilegalitatea instalării barei metalice cu înălțimea cu 0,90 m, totodată solicitările adresate timp de 2 ani de zile nu le-a examinat în termenul legal/rezonabil din motiv că în speță nu s-a demonstrat faptul că actele administrative care au fost anulate de către Primăria com.Pășcani au fost ilegale.

Mai mult, s-a reținut faptul că, cererea prealabilă a reclamanților s-a examinat în termenul prevăzut de lege, prin urmare, nefiind temei de a încasa prejudiciul moral de la Primăria com.Pășcani, r-ul Criuleni.

La 28 aprilie 2020 (data de pe plicul poștal) și ulterior la 10 aprilie 2020 (data de pe plicul poștal) Ivan Macarenco și Elena Macarenco au declarat recurs împotriva deciziei din 17 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei hotărâri noi de încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei pentru fiecare reclamant și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 12 500 de lei pentru neexecutarea în termen a actelor administrative și pentru nesoluționarea în termen a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege și încasarea din contul Primăriei com.Pășcani, r-ul Criuleni a tuturor cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice la instanța de apel și de recurs.

În motivarea recursului recurenții au invocat că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și au interpretat eronat legea.

Au menționat că instanța de apel greșit a respins cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică în sumă de 12 500 de lei la

examinarea cauzei în instanța de fond.

Au susținut că prin adoptarea deciziei instanței de apel s-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO aplicând în mod eronat normele de drept material și procedural. Instanțele de judecată greșit au stabilit circumstanțele de fapt ale cauzei, neapreciind toate probele în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă și în consecință au adoptat hotărâri ilegale și neîntemeiate, nerespectând normele de drept material și procedural.

La 03 iunie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat participanților la proces copia recursului depus de Ivan Macarenco și Elena Macarenco, împotriva deciziei din 17 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul reține că potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Totodată, potrivit pct. 4 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, cauzele civile, cu excepția, celor care se examinează conform legii în lipsa părților, care au fost amânate pentru pronunțare, ce vizează eliberarea ordonanțelor de protecție, acțiunile privind confiscarea averii nejustificate, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat, se suspendă de drept, iar reieșind din pct. 8 al actului menționat, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept aflate în curs la data instituirii prezentei stări de urgență, se întrerup, urmând a curge noi termeni, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin urmare, reieșind din prevederile sus-menționate, completul de admisibilitate constată că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 17 februarie 2020 în (f.d.164, 165-174, vol.II) în prezența recurenților și a fost expediată participanților la proces la data de 12 martie 2020 (f.d.176, vol.II).

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către recurent la data de 19 martie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție a corespondenței anexat la materialele cauzei (f.d. 180, vol.II). Astfel, recursul depus la 28 aprilie 2020 și la 10 aprilie 2020 (data de pe plicul poștal), (f.d. 211-214, vol.II), este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul

administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și

procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art.art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Ivan Macarenco și Elena Macarenco, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh